

США. поштою - 8.71, по телефону - 0.35, через банкомат - 0.27, через глобальну мережу - 0.10 дол. США.

Поряд з перевагами інтернет - банкінгу є свої неприємні особливості:

1. Міжбанківські перекази з рахунку на рахунок здійснюються не в будь-який час, а тільки в робочі дні банку з 9.00 до 17.00. У суботу та неділю, банки не працюють, а значить швидких переказів чекати не доводиться.

2. При розрахунках в Мережі є свої ліміти, зазвичай банки дозволяють витратити не більше 20 тис. грн. за одну трансакцію, якщо мова йде про перекази усередині одного банку, і не більше 10 тис, якщо гроші зараховуються на рахунок в іншій фінустанові. Загальна сума переказів протягом доби не перевищує 100 тис. грн.

3. загальмувати переказ можуть і банальний технічний « провис », за який банк ніякої відповідальності не несе. Може схибити і сам користувач : досить три рази помилитися з введенням пароля в систему, і банк заблокує вхід назавжди. Доведеться відновлювати паролі, що теж може уповільнити оплату рахунків чи здійснення інших операцій.

Послуги, які надають банки через Інтернет. з кожним днем цікавлять все більшу кількість споживачів, саме тому банки, які першими досягнуть відображення своєї діяльності в Інтернеті, займуть провідні позиції на банківському ринку України. Слід підкреслити, щоб без удосконалення фінансових інструментів у банківській сфері та впровадження відповідного законодавчого регулювання, Україна не зможе здійснити процедуру інтеграції у Європейську спільноту. Для того, щоб бути успішною, процвітаючою державою, потрібно слідувати всім тенденціям розвитку найпотужніших держав світу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Постанова Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про порядок емісії платіжних карток і здійснення операцій з їх застосуванням» № 137 від 19 квітня 2005 року.

2. Лист Департаменту платіжних систем Національного банку України «Про надання інформації про використання Інтернет-технологій клієнтами банків при здійсненні розрахунків» від 13 червня 2007 року № 25- 112/1151-6023.

3. Брегеда О. Місце банківських послуг в Інтернет - просторі України // Вісник Національного банку України. - 2001. - № 6. - С. 23 - 25.

4. Грачева М.В. Электронные банковские услуги: особенности управления рисками // Мировая экономика и международные отношения. - 2002. - № 11. — С. 39 — 48.

Тимошенко О.В., аспірант

Полтавський університет економіки і торгівлі, м. Полтава

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ МУНІЦИПАЛЬНИХ ОБЛІГАЦІЙНИХ ПОЗИК В УКРАЇНІ

Розширення бюджетних повноважень органів місцевого самоврядування сьогодні не супроводжується відповідним збільшенням обсягів фінансових ресурсів, якими вони можуть розпоряджатись, що примушує їх до постійного пошуку додаткових коштів, необхідних для фінансування місцевих програм соціального і економічного розвитку підвідомчих територій. Одним із потенційних джерел додаткових доходів у місцеві бюджети є кошти, залучені на фінансовому ринку, шляхом здійснення запозичень через випуск облігацій місцевих позик. На жаль, в

У зв'язку з цим постає необхідність виявлення основних проблем розвитку даного ринку та пошуку шляхів підвищення його ролі у забезпеченні фінансування найбільш вагомих і необхідних програм комплексного розвитку адміністративно-територіальних формувань.

Запозичення до місцевих бюджетів - це метод мобілізації фінансових ресурсів у розпорядження місцевих органів влади. В Україні відповідні запозичення можуть здійснюватися у формі випуску облігацій місцевих позик та шляхом укладення угод про отримання позик, кредитів, кредитних ліній у фінансових установах [2].

Вивчення досвіду муніципальних облігаційних запозичень в Україні дозволяє виділити три періоди становлення національного ринку місцевих цінних паперів.

Перший період (1995-1997 рр.) - характеризувався зародженням ринку місцевих облігацій в Україні. За цей період було здійснено 15 емісій внутрішніх місцевих облігацій, що дало можливість залучити близько 322,5 млн грн. або більше \$ 150 млн [3]. Отримані таким чином додаткові кошти були використані органами місцевої влади в основному на вирішення найактуальніших житлових і транспортних проблем регіонів.

Поряд з позитивними моментами першого періоду розвитку ринку місцевих цінних паперів в Україні слід відмітити і негативні. В першу чергу це відсутність законодавчих актів, які повинні чітко регламентувати механізм випуску облігацій місцевих запозичень. На недостатньому рівні був організований бюджетний контроль за виконанням місцевими органами влади зобов'язань за запозиченнями.

Відповідно, ліберальні умови випуску та розміщення місцевих облігацій сприяли тому, що отримані в результаті запозичень кошти в окремих випадках мали не цільову інвестиційну спрямованість, а використовувались для здійснення фінансових інвестицій, що є досить ризиковим. Наслідком нецільового використання коштів та прикладом негативного впливу на подальший розвиток місцевих запозичень в Україні є оголошений у 1998 році дефолт емісії облігацій Одеської міської ради 1997 року.

Другий період (1998-2002рр.) - характеризувався різким зменшенням обсягів емісії на ринку муніципальних облігацій України. Протягом даного періоду ДКЦПФР зареєстровано лише одну емісію муніципальних облігацій Броварівською міською радою (1998р.) на 1 млн. грн. [6]. Основною причиною значного скорочення ринку місцевих облігацій стало введення Указом Президента України № 655 «Про порядок випуску та обігу облігацій місцевих позик» (червень 1998р.) обов'язкового погодження з Міністерством фінансів України здійснення емісії облігацій внутрішніх місцевих позик. А останнє, враховуючи наслідки Одеського муніципального займу та відсутність законодавчих актів, які повинні чітко регламентувати механізм випуску облігацій місцевих позик, протягом п'яти років дозволу на випуск відповідних цінних паперів емітентам не надавало.

Третій період (з 2003 року до теперішнього часу) - характеризується удосконаленням правового поля обігу місцевих цінних паперів та розвитком національного ринку внутрішніх та зовнішніх місцевих облігацій. За 2003-2009рр місцеві органи влади здійснили 41 випуск облігацій внутрішньої місцевої позики та чотири емісії облігацій зовнішньої позики [5]. Можливістю додаткового залучення коштів через ринок облігацій внутрішньої місцевої позики скористались на сьогодні 16 міських рад, правом розміщення облігацій місцевих позик на зовнішньому ринку - лише міська рада м. Київ.

Удосконалення правового механізму випуску та обігу облігацій місцевих позик в Україні, яке пов'язане з прийняттям Бюджетного кодексу України та Постановою Кабінету Міністрів України №207 від 24 лютого 2003 року «Про затвердження Порядку здійснення запозичень до місцевих бюджетів», внесло низку законодавчих обмежень. З однієї сторони, такі обмеження є своєрідним попередженням ризику невиконання боргових зобов'язань за облігаційними запозиченнями, а з іншої сторони, вони значно обмежують права територіальних громад і стримують надходження додаткового капіталу для їх розвитку.

Бюджетним кодексом України передбачено виключне право випуску облігацій внутрішньої місцевої позики лише міськими радами і Верховною Радою Автономної Республіки Крим, що обмежує можливості доступу обласних органів влади на фінансовий ринок.

Іншим законодавчим обмеженням на ринку місцевих облігацій України є надання права на здійснення випусків облігацій зовнішньої місцевої позики тільки місцевим радам міст з кількістю населення не менше 800 тисяч мешканців [1]. За даними державної статистики на початок 2009 року в Україні цим правом могли скористатися лише п'ять міст обласного значення: Київ, Дніпропетровськ, Донецьк, Одеса, Харків [4]. А от, наприклад, Запоріжжя як одне з великих промислових міст України, яке входить у трійку лідерів-емітентів з випуску облігацій внутрішньої місцевої позики, залучити додаткові кошти на зовнішніх ринках під менший відсоток, права не має.

місцевих бюджетів не можуть щорічно перевищувати 10 % видатків від загального фонду протягом будь-якого бюджетного періоду, коли планується обслуговування боргу. За Бюджетним кодексом України не передбачена відповідальність держави по зобов'язаннях за запозиченнями до місцевих бюджетів. З однієї сторони, це підвищує відповідальність місцевих органів влади за взяті на себе боргові зобов'язання та стимулює правильне визначення обсягу і мети емісії, раціональне і цільове використання залучених коштів. З іншої сторони, будь-яка адміністративно-територіальна одиниця, її бюджет та місцеві органи влади є складовою системи державних фінансів і не можна довести, що держава не має до них ніякого відношення. На нашу думку, роль держави полягає не у фінансовій відповідальності за муніципальними позиками, а у розробці нормативно-правових положень, які б сприяли розвитку кожного суб'єкта ринку облігацій місцевих позик України.

Дослідження проблем становлення і розвитку ринку муніципальних цінних паперів в Україні свідчить про те, що державні органи влади поки не зацікавлені у залученні додаткових коштів муніципалітетами шляхом випуску місцевих облігацій і не сприяють розвитку даного сектору фінансового ринку. Причинами слід вважати: відсутність можливості повноцінно виконувати самоврядні функції органами місцевого самоврядування на рівні територіальної громади; надмірну їх залежність від рішень місцевих рад вищого рівня та державних адміністрацій; відносно короткий термін існування фондового ринку України; наявність окремих законодавчих обмежень розвитку ринку облігацій місцевих позик; політична нестабільність в державі та негативні фінансові тенденції, зумовлені світовою економічною кризою. При цьому не слід забувати, що місцеві цінні папери є досить привабливими і перспективними фінансовими інструментами, які дозволяють вирішувати проблему обмеженості фінансових ресурсів адміністративно-територіальних одиниць.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бюджетний кодекс України від 21.06.2001 р. // zakon.rada.gov.ua.
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2003 року N 207 «Про затвердження Порядку здійснення запозичень до місцевих бюджетів» (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ № 1561-п від 08.11.2006р.).
3. Анна Еременко. Город золотой // Бизнес. - 2007. - №48. - С. 72-76.
4. Статистичний щорічник України за 2007 рік : Держкомстат України / За ред. Осаулєнка О.Г. - К.: Видавництво «Консультант», 2008. ~ С. 54 - 55.
5. www.cbonds.info.
6. www.stockmarket.gov.ua.

Ткаченко С.В., магістрант

Науковий керівник Коритний О.Д., доцент, к.е.н.
Національний університет харчових технологій, м. Київ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОЦІНКИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКОМ ЛІКВІДНОСТІ

Негативні чинники, характерні для перехідного етапу реформування вітчизняної економіки, недоліки змісту фінансової звітності, недосконалість внутрішньої системи контролю мобілізації й розміщення грошових коштів призвели до зниження платоспроможності більшості промислових підприємств та виникненню ризикових явищ. До таких ризиків відноситься ризик ліквідності, що й обумовлює актуальність обраного напрямку дослідження. Одним з головних завдань ризик-менеджменту у фінансовій сфері діяльності підприємств є визначення та здійснення дій щодо запобігання так званого ризику ліквідності. Важливість оцінки та управління цим видом ризику обумовлена, передусім, застосуванням ринкових важелів розвитку вітчизняних суб'єктів господарювання, поступовим зростанням відкритості економіки та загальними процесами глобалізації економічних відносин.

Розробці та вдосконаленню методик оцінки та управління ризиком ліквідності були присвячені праці таких вітчизняних вчених, як: І.О. Бланк, С.Ф. Голов, В.І. Єфіменко, М.В. Кужельний, В.М. Костюченко, Є.В. Мних. Серед зарубіжних авторів наведені проблеми висвітлювали Л.А. Бернстайн, Дж. К. Ван Хорн, М.І. Баканов, Є.Ф. Брігхем, О.В. Єфімова, В.В. Ковальов, М.Н. Крейніна, Д.А. Панков, Р.С. Сайфулін, А.Д. Шеремет та ін.

У працях науковців ризик ліквідності розглядається з погляду двох різних за своєю сутністю економічних формулювань [1], [6], [7]. З одного боку, характерний так званий ризик ринкової ліквідності, який ототожнюється з тим, що реальна ціна (або ціна пропозиції) деякого товару може відрізнятись від ринкової ціни (або ціни попиту) у не найкращий бік. З іншого, - ризик балансової ліквідності, тобто можливість настання такої події, коли підприємство не в змозі виконувати узяті на себе зобов'язання перед контрагентами, тобто стає неплатоспроможним. Зважаючи на ці обставини, основою таких досліджень є, зазвичай, відокремлений розгляд того або іншого різновиду ризику ліквідності. Водночас значна кількість вітчизняних досліджень присвячена аналізу ризиків ліквідності, передусім, з позицій визначення можливих передумов банкрутства деяких підприємств [2], [3]. Однак, незважаючи на доцільність зазначеного, необхідно звернути увагу на взаємозалежний вплив окреслених вище сторін прояву окремих різновидів ризику ліквідності. Грунтовність цього базується на тому, що саме розрив між реальною та ринковою цінами товару в кінцевому результаті, і впливає на стан платоспроможності підприємства. Усупереч